

Van : college van burgemeester en wethouders
Datum : 30 oktober 2018
Portefeuillehouder(s) : Wethouder Becht
Portefeuille(s) : Iedereen doet mee
Contactpersoon : A. Bolsenbroek
Tel.nr. : 06-14340241
E-mailadres : bolsenbroek.a@woerden.nl

Onderwerp:

Plan van Aanpak 'Iedereen doet mee'

Kennisnemen van:

Bijgaand plan van aanpak voor de gefaseerde uitvoering van de speerpunten van de routekaart 'Woerden Inclusief.'

Inleiding:

In Woerden en de dorpen werken we aan een samenleving waarin elke inwoner gelijkwaardig mee kan doen. In clubs & verenigingen, op school, op het werk, in vrije tijd of in de buurt. Het maakt niet uit wat voor leeftijd, culturele achtergrond, gender, inkomen, talenten en beperkingen je hebt. Kun jij sporten of muziek maken met anderen in je buurt? Kun jij kiezen waar en met wie je wilt wonen? Kun je gebruik maken van de winkels, horeca, theaters, openbaar vervoer en andere voorzieningen in jouw dorp of stad? Kun jij betaald werk doen of naar de school die je kiest in jouw buurt?

'Iedereen doet mee!' in het coalitieakkoord 2018-2022

'Iedereen doet mee!' is als centraal uitgangspunt opgenomen in het coalitieakkoord van de Woerdense gemeenteraad: 'Samen met de inwoners werken we aan een Woerden waar iedereen mee doet in het maatschappelijk en economisch proces. Dit maakt integraal onderdeel uit van ons beleid.' Vanuit dit coalitieakkoord willen we dat 'Iedereen doet mee!' in het DNA van de gemeentelijke organisatie en in de samenleving gaat zitten. Meedoen in de buurt, op school, op de arbeidsmarkt, cultuur, vrije tijd en sport is nog niet altijd vanzelfsprekend. Mensen oud, jong, met verschillende achtergronden kunnen drempels ervaren. Met 'Iedereen doet mee!' nemen we initiatieven om deze drempels op te lossen. We geven vorm aan de koploperspositie van Woerden. Maar wel op een tempo dat voor iedereen te volgen is. We sluiten zoveel mogelijk aan op ontwikkelingen die al in gang gezet zijn. 'Iedereen doet mee' wordt dan ingezet om deze ontwikkelingen te versterken. De nadruk ligt op 'Doen!', zichtbaar maken. Op een manier die het voor inwoners, organisaties en raad tastbaar maakt. Dan gaat het echt om concrete verbeteringen in het leven van mensen.

Achtergrond

'Iedereen doet mee!' Is een vervolg op Woerden Inclusief. In Woerden Inclusief hebben inwoners, bedrijven, clubs & verenigingen, scholen, buurtinitiatieven, maatschappelijke organisaties en gemeente samen een lokale inclusie agenda opgesteld: 'De routekaart Woerden Inclusief'. Hierin staan speerpunten opgenomen waaraan we de komende tijd zullen werken. De routekaart Woerden Inclusief 17R-00280 is op 29 juni 2017 vastgesteld door de gemeenteraad en het college van B&W. De aanleiding was de invoering van het VN-Verdrag voor de rechten van mensen met een beperking in juli 2016. Gemeente Woerden wilde als gevolg daarvan werk maken van breed inclusief beleid. Daarom heeft de raad op 5 april 2016 een motie ingediend.

Kernboodschap:

Het doel is dat 'Iedereen doet mee!' in de werkwijze van de gemeentelijke organisatie en de cultuur, beleid en praktijken van de samenleving gaat zitten. Dat inwoners en organisaties zelf kunnen werken aan inclusieve initiatieven. Dat medewerkers van het stadhuis weten hoe zij beleid kunnen maken gericht op 'Iedereen doet mee!' en wat er nodig is voor de uitvoering daarvan.

Fasegewijs geven we vorm aan de speerpunten van de routekaart Woerden Inclusief. Op een manier dat er goede voorbeelden ontstaan. Voorbeelden die concrete verbeteringen betekenen in het leven van mensen. Op school, op de sport- of theaterclub, op de werkvloer, thuis of in de buurt. We zorgen dat we van deze voorbeelden kunnen leren. Voor hoe 'Iedereen doet mee!' in onze eigen club, vereniging, bedrijf, school, buurt of organisatie tot uitdrukking kan komen. En voor hoe we gezamenlijk als inwoners, organisaties en gemeente beleid kunnen maken. Zodat 'Iedereen doet mee!' in de toekomst integraal onderdeel is van het gemeentebeleid.

Het nieuwe coalitieakkoord brengt enkele accentverschuivingen in de aanpak met zich mee:

- Het doel is om 'Iedereen doet mee!' in het DNA van samenleving en gemeente te krijgen.
- Focus ligt nog meer op 'Doen!' Mooie voorbeelden creëren met concrete verbeteringen en rendement in de dagelijkse levenssfeer.
- De vastgestelde routekaart Woerden Inclusief blijft uitgangspunt. Deze is immers door inwoners, organisaties en gemeente gezamenlijk gemaakt. Wel gaan we de uitvoering faseren. Dat heeft met name consequenties voor de maatschappelijke velden: Inclusie in het onderwijs en Inclusie & Support. Dit heeft te maken met de keuzes die gemaakt zijn voor belangrijke veranderingen in het sociaal domein. In 2020 – 2024 staan deze deelprojecten opnieuw op de planning.
- Een belangrijk accent ligt op communicatie. Zodat inwoners, organisaties en politiek op de hoogte zijn van de opbrengsten van 'Iedereen doet mee!'. En op grond van de leerresultaten in hun eigen buurt, werkveld of organisatie zelf kunnen werken aan 'Iedereen doet mee!'.
- Een nieuw punt uit het coalitieakkoord is de belangrijke adviesfunctie in 'Iedereen doet mee!' van Inclusie Woerden. Inclusie Woerden bestaat niet meer als zodanig. Wel zal in overleg met de initiatiefnemers van Inclusie Woerden een werkgroep 'Iedereen doet mee!' worden samengesteld. Naast de functie van overstijgend leren, een actiegerichte en een aanjaagfunctie, zal de werkgroep ook een adviserende functie krijgen voor de langere termijn. In de loop van 2019 zoeken we naar de best mogelijke organisatorische bedding van de werkgroep 'Iedereen doet mee!'.
- Wat blijft is dat we net als in 2016-2018 'Iedereen doet mee!' meenemen in onderhavige beleidsontwikkeling en projecten. Bijvoorbeeld in nieuwbouw- en renovatieprojecten en in de ontwikkelingen rond casemanagement, werken in de wijk, inkoop, en subsidieregelingen.

Financiën:

Voor de uitvoering van het Plan van Aanpak is voor respectievelijk 2018 en 2019 € 120.000 gereserveerd (Raadsbesluit 29 juni 2017). In de bestuursrapportage 2018 is aangekondigd dat er bij de jaarrekening een budgetoverheveling zal worden aangevraagd.

Vervolg:

Met deze aanpak ondernemen we actie op bijna alle speerpunten van de routekaart Woerden Inclusief. Voor de periode 2018 – 2020 staan op de agenda:

- Ouders, onderwijs en gemeente gaan in gesprek over inclusie in het onderwijs
- Vormgeven aan de pilots inclusieve werkvloer, waaronder de gemeentelijke organisatie • Initiatieven op het gebied van cultuur, vrije tijd & sport
- Masterclasses en pilots 'Inclusieve buurt' o.a. m.b.t. Multifunctionele accommodaties.
- PGA Pilot Inclusie en support
- Inclusief ontwerp en toegankelijkheid

Een aantal speerpunten staat nog niet opgenomen in dit plan van aanpak. Deze staan op de planning voor 2020 - 2024. Dit is naar aanleiding van het coalitieakkoord van de gemeenteraad 2018 – 2022.

Op 7 november 2018 vindt de feestelijke aftrap 'Iedereen doet mee!' plaats. Inwoners en organisaties uit de verschillende maatschappelijke velden zijn aanwezig. De Werkgroep 'Iedereen doet mee!' heeft eind oktober een eerste start gemaakt, evenals de inspiratiegroep 'Cultuur, vrije tijd & sport' en 'De inclusieve werkvloer'.

Bijlagen:

Plan van aanpak 'Iedereen doet mee!' geregistreerd in Corsa onder 18i.05423

De secretaris,

drs. M.H.J. van Kruijsbergen MBA

De burgemeester,

V.J.H. Molkenboer

Plan van Aanpak 'Iedereen Doet Mee!

In Woerden en de dorpen werken we aan een samenleving waarin elke inwoner gelijkwaardig mee kan doen. In clubs & verenigingen, op school, op het werk, in vrije tijd of in de buurt. Het maakt niet uit wat voor leeftijd, culturele achtergrond, gender, inkomen, talenten en beperkingen je hebt. Kun jij sporten of muziek maken met anderen in je buurt? Kun jij kiezen waar en met wie je wilt wonen? Kun je gebruik maken van de winkels, horeca, theaters, openbaar vervoer en andere voorzieningen in jouw dorp of stad? Kun jij betaald werk doen of naar de school die je kiest in jouw buurt?

'Iedereen doet mee!' in het coalitieakkoord 2018-2022

'Iedereen doet mee!' is als centraal uitgangspunt opgenomen in het coalitieakkoord van de Woerdense gemeenteraad: *'Samen met de inwoners werken we aan een Woerden waar iedereen mee doet in het maatschappelijk en economisch proces. Dit maakt integraal onderdeel uit van ons beleid.'* Vanuit dit coalitieakkoord willen we dat 'Iedereen doet mee!' in het DNA van de gemeentelijke organisatie en in de samenleving gaat zitten. We geven vorm aan de koploperspositie van Woerden. Maar wel op een tempo dat voor iedereen te volgen is. We sluiten zoveel mogelijk aan op ontwikkelingen die al in gang gezet zijn. 'Iedereen doet mee!' wordt dan ingezet om deze ontwikkelingen te versterken. De nadruk ligt op 'Doen!', zichtbaar maken. Op een manier die het voor inwoners, organisaties en raad tastbaar maakt. Dan gaat het echt om concrete verbeteringen in het leven van mensen.

Achtergrond

'Iedereen doet mee!' Is een vervolg op Woerden Inclusief. In Woerden Inclusief hebben inwoners, bedrijven, clubs & verenigingen, scholen, buurtinitiatieven, maatschappelijke organisaties en gemeente samen een lokale inclusie agenda opgesteld: 'De routekaart Woerden Inclusief'. Hierin staan speerpunten opgenomen waaraan we de komende tijd zullen werken. De routekaart Woerden Inclusief is op 29 juni 2017 vastgesteld door de gemeenteraad en het college van B&W. De aanleiding was de invoering van het VN-Verdrag voor de rechten van mensen met een beperking in juli 2016. Gemeente Woerden wilde als gevolg daarvan werk maken van breed inclusief beleid. Daarom heeft de raad op 5 april 2016 een motie ingediend.

Wat is er nu wettelijk geregeld?

Wat is er nu verplicht vanuit landelijke wet & regelgeving? Gemeenten zijn verplicht om een lokale inclusie agenda op te stellen. Met een duidelijke omschrijving welke verbeteringen en doelen ze gaan realiseren. En ook binnen welke tijd. In het plan moeten onderwijs, werk, inkomen, vervoer, wonen en leven een plek krijgen. In de wet staat ook opgenomen dat gemeenten hierin samen moeten optrekken met mensen met een beperking.

Vanaf 1 januari 2017 is toegankelijkheid de norm en ontoegankelijkheid de uitzondering. Dat gaat niet alleen om toegankelijkheid van gebouwen, informatie en communicatie. Maar ook om de toegankelijkheid van onderwijs, arbeid, wonen en vrije woningkeuze, mobiliteit en het aanbod van goederen en diensten zoals horeca, detailhandel en betalingsverkeer. Niet alleen gemeenten moeten hier hun beleidsvorming en dienstverlening op aanpassen, maar ook bedrijven en maatschappelijke organisaties.

Overheid, gemeenten, organisaties en ondernemers moeten vanaf 1 januari 2017 stapsgewijs werken aan het realiseren deze algemene toegankelijkheid. Dat gaat in twee stappen. Aanpassingen van eenvoudige aard (makkelijk te realiseren en tegen lage kosten) moeten direct worden geregeld. Voor aanpassingen van complexe aard (bijvoorbeeld bouwkundige aanpassingen) moet een plan worden gemaakt met een duidelijke einddatum. Dit is uitgewerkt in het Besluit toegankelijkheid van december 2016.

Wat gaan we doen?

Het doel is dat 'Iedereen doet mee!' in het DNA van de gemeentelijke organisatie en de samenleving gaat zitten. Dat inwoners en organisaties zelf kunnen werken aan inclusieve initiatieven. Dat medewerkers van het stadhuis weten hoe zij beleid kunnen maken gericht op 'Iedereen doet mee!'. En wat er dan nodig is voor de uitvoering daarvan.

We gaan fasegewijs vormgeven aan de speerpunten van de routekaart Woerden Inclusief. Op een manier dat er goede voorbeelden ontstaan. Voorbeelden die concrete verbeteringen betekenen in het leven van mensen. Op school, op de sport- of theaterclub, op de werkvloer, thuis of in de buurt. We zorgen dat we van deze voorbeelden kunnen leren. Voor hoe we 'Iedereen doet mee!' in onze eigen club, vereniging, bedrijf, school, buurt of organisatie tot uitdrukking kunnen laten komen. En voor hoe we samen als inwoners, organisaties en gemeentebestuur kunnen maken. Zodat in de toekomst al het beleid van Woerden en de dorpen inclusief is.

Hoe gaan we te werk?

Om dat voor elkaar te krijgen gaan we als inwoners, organisaties en gemeente aan de slag met zes wat grotere deelprojecten en een aantal losse initiatieven. De routekaart kent twee soorten speerpunten: speerpunten die beschreven zijn in concrete acties die we kunnen uitvoeren en speerpunten die een pilotkarakter hebben. In de deelprojecten behorend bij deze laatste speerpunten creëren we mooie voorbeelden die concrete verbeteringen in het dagelijks leven betekenen. Of dat nu op de werkvloer is, op je club of vereniging, op school, op straat, thuis of in de buurt. Tijdens de inspiratiedagen leren we hiervan en scherpen we onze eigen praktijken aan. Per deelproject schrijven we een handreiking voor andere organisaties die aan de slag willen. Ook maken we op basis van onze ervaringen een toekomstplan waarin staat hoe we als inwoners, organisaties en gemeente zorgen dat 'Iedereen doet Mee!' in het DNA van samenleving en gemeentehuis komt te zitten. De veranderstrategie van 'Iedereen doet mee!' bevat inzichten over lerend organiseren & veranderen, system change, viral change en opgave gestuurd werken. Het proces van 'Iedereen doet mee!' is zodanig gepland dat de leeropbrengsten en de consequenties van de toekomstplannen (= door samenleving & gemeente geformuleerde opgaven) begin 2020 kunnen worden meegenomen in de begroting voor 2021. Hieronder vind je een beschrijving van de deelprojecten en initiatieven:

Cultuur, vrije tijd & sport

Wil je op een laagdrempelige manier beginnen met het vormgeven aan een inclusieve samenleving? Dan is werken aan inclusieve vrije tijd een erg mooi startpunt. Wat nou als elke kroeg, elke muziekvereniging, sportclub of concertzaal open staat voor iedereen? Dan ontmoet je veel gemakkelijker nieuwe mensen. En als je elkaar tegenkomt maak je nieuwe

vrienden en kun je gemakkelijk met jouw talenten een bijdrage leveren aan de samenleving.

De een gaat naar de voetbalvereniging of schilderclub. De ander speelt piano en geeft een optreden. Of je ontmoet vrienden in het café of het restaurant. Voor iedereen is er wel een gewone, reguliere club te vinden die aansluit bij zijn of haar interesses en talenten.

Voorwaarde is natuurlijk dat je naar binnen kunt, en dat de plek zo is ingericht dat je binnen jouw club een gewaardeerde rol kunt vervullen. Is er op de feestjes ook halal en/of vegetarisch eten? Kun jij bijvoorbeeld in je rolstoel een bardienst draaien of docent zijn? Kun je apart douchen? Is het mogelijk mee te doen als je een laag inkomen hebt?

Cultuur, vrije tijd & sport: wat gaan we doen?

Tijdens Woerden Inclusief ontmoetten veel clubs & verenigingen elkaar voor het eerst. Iedereen was verrast over hoeveel kennis en enthousiasme er eigenlijk is over het werken aan een club of vereniging waar iedereen mee kan doen. Clubs & verenigingen en andere organisaties van cultuur, sport & vrije tijd willen elkaar graag ontmoeten om initiatieven te ontwikkelen. In drie inspiratieavonden zullen we dat doen. Organisaties of clubs kunnen zelf een initiatief nemen, of gezamenlijk iets ontwikkelen. Zij kunnen gebruik maken van financiën vanuit het investeringsfonds. Hiervoor wordt een heldere set criteria opgesteld. Ook o.a. culturele organisaties en organisaties van zorg & welzijn kunnen initiatieven nemen. Het doel van deze initiatieven is dat zij mensen ondersteunen deel te nemen aan de gewone clubs & verenigingen in hun buurt, op basis van hun interesses en talenten.

De inclusieve arbeidsmarkt

Een inclusieve arbeidsmarkt is zodanig ingericht dat iedereen door middel van betaald werk optimaal kan meedoen en bijdragen aan de maatschappij. Iedereen, oud, jong, ongeacht culturele achtergrond, gender, inkomen, talenten en beperkingen kan tot zijn recht komen door zijn talent en interesses in te zetten op plekken waar dat nodig is. Het betekent iets voor hoe we de werkvloer en ondernemerschap vormgeven, voor hoe we geldstromen organiseren en voor hoe we de arbeidsmarkt inrichten. Wie ondersteuning nodig heeft bij het vinden of uitvoeren van werk, kan deze krijgen. Er zijn in Woerden al mooie voorbeelden beschikbaar waar dit in grote mate gestalte krijgt. Kennis waar we op kunnen voortbouwen.

Inwoners, ondernemers en arbeidstoeleiders willen vooral graag concreet aan de slag. Om een inclusieve werkvloer te bouwen, om regelgeving onder de loep te nemen, werkgevers te ontzorgen en geldstromen zo te richten dat een inclusieve arbeidsmarkt in het vizier komt. Ondernemers willen elkaar besmetten met goede voorbeelden. Het is belangrijk dat alle actoren dichterbij elkaar komen: gemeente, bedrijven en werkzoekenden. Sleutelfiguren, waaronder ook inwoners, kunnen het idee van de inclusieve arbeidsmarkt actief uitdragen. Belangrijk is dat er goede bedrijfssteuning komt. Inwoners geven aan dat zij graag betaald werk doen, waarbij niet alleen naar hun beperking, maar vooral naar hun talenten gekeken wordt. Het stigma moet eraf.

De inclusieve arbeidsmarkt: wat gaan we doen?

Vijf werkgevers, waaronder het gemeentehuis, gaan aan de slag om vorm te geven aan een inclusieve werkvloer. Zij doen dat door middel van een pilot op basis van de vragen waar zij op dit moment voor staan.

Vormgeven aan een inclusieve werkvloer betekent vormgeven aan inclusief ondernemerschap. Een inclusieve werkvloer is geen plek waar vooral mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt werken. Het gaat er juist om dat het personeelsbestand in

het bedrijf de diversiteit van de omringende samenleving weerspiegelt. Een inclusieve werkvloer bestaat uit vijf elementen:

- Alle werknemers kunnen hun eigen specifieke talent inzetten en daarmee optimaal bijdragen aan de maatschappelijke doelstelling van het bedrijf of de organisatie.
- De werknemers in het bedrijf weerspiegelen de diversiteit van de omringende samenleving.
- Diversiteit aan talent wordt maximaal benut om de dienstverlening van het bedrijf te verbeteren.
- Er is een fijne manier van samenwerken en omgaan met die diversiteit.
- Zo nodig zijn er goede hulpmiddelen beschikbaar om die diversiteit te ondersteunen, zoals flexibele werktijden voor ouders, coaching, een brailleregel, een rustige of juist bruisende werkplek, etc.

Tijdens het project 'De inclusieve werkvloer' brengen we nieuwe inzichten uit een aantal expertisegebieden bij elkaar die eerder los van elkaar bestonden, namelijk t.a.v.:

- Maximaal inzetten van talent op de werkvloer (vgl. het WOW traject bij de gemeente).
- Het optimaal gebruik maken van de culturele- en genderdiversiteit op de werkvloer.
- De kennis die nodig is om 'de afstand tot de arbeidsmarkt' te overbruggen door middel van jobcarving en het inclusief herontwerp van werkprocessen.
- Het tot stand brengen van goede matching tussen werkgever & werknemer
- Wat er nodig is om de papierwinkel uit handen te nemen voor werkgevers.

Werkgevers kunnen gebruik maken van coaching om vorm aan te geven aan de inclusieve werkvloer. Eerst van buitenaf. Tijdens het project doet Ferm Werk de competenties op om deze coaching voor de toekomst over te nemen. Ook doen een aantal beleidsadviseurs van de gemeente de nodige kennis op om in de toekomst beleid te kunnen maken gericht op de inclusieve arbeidsmarkt.

Arbeidstoeleiding

Op dit moment is de gemeente samen met maatschappelijke partners bezig het proces van arbeidstoeleiding te stroomlijnen en te versterken. Ook voor mensen die een grote afstand tot de arbeidsmarkt ervaren. Zo nodig (indien gewenst resultaat uitblijft) trekken we met een aantal inwoners intensief op bij de zoektocht naar een baan op basis van hun interesses en talenten. Gezamenlijk kijken we wat we onderweg tegenkomen en hoe de huidige praktijk, beleid, geldstromen, wet & regelgeving kan worden verbeterd (gebeurt binnen JOW/Eerst aan de slag).

Inclusief ontwerp

Gemeenten zijn verplicht om in stappen te werken aan voor iedereen toegankelijke openbare binnen- en buitenruimtes en aan voldoende aanbod van aanpasbare woningen. Daarvoor gaan we een plan maken. We organiseren zes masterclasses over inclusieve architectuur met elk een specifiek thema. In deze masterclasses doen inwoners, ontwerpers, ondernemers en gemeente inspiratie op en maken zij een ruw plan voor inclusief beleid op dat betreffende thema. Een ontwerpgroep gaat aansluitend aan de slag om dit uit te werken tot een visie en heldere set criteria voor ontwerpers. De criteria komen terecht in handboeken en andere beleidsdocumenten (HIOR) en in het omgevingsplan. Ook komt er een brochure en/of video aan de hand waarvan ontwerpers en bouwers kennis op kunnen

doen over inclusief ontwerp. Kennis die zij kunnen gebruiken voor hun nieuwe projecten. Deze masterclasses en ontwerpessies leiden niet alleen tot nieuw beleid, maar ook tot deskundigheidsbevordering van projectontwikkelaars, architecten en beleidsmakers in gemeentehuis en samenleving.

Thema's voor de masterclasses (nog gezamenlijk vast te stellen):

- Scholenbouw & sportaccommodaties
- Inclusieve woonprojecten
- De inclusieve buurt: de inrichting van de openbare buitenruimte
- Inclusief ontwerp van openbare gebouwen en bedrijven
- De binnenstad: Horeca, winkels & cultuur
- Inclusief Natuur & Groen

Voordat we met deze masterclasses van start gaan werken we een plan uit voor hoe we de komende tijd aan de slag gaan om de nodige aanpassingen te realiseren. Wettelijk gezien moeten aanpassingen van eenvoudige aard (makkelijk te realiseren en tegen lage kosten) direct worden geregeld. Voor aanpassingen van complexe aard (bijvoorbeeld bouwkundige aanpassingen) moet een plan worden gemaakt met een duidelijke einddatum. In het plan staan drie duidelijke scenario's voor hoe we met deze aanpassingen van complexe aard zullen omgaan.

Inclusie in het onderwijs

In het onderwijs wordt de basis gelegd voor een samenleving waarin iedereen kan mee doen. Als gemeente werken we graag samen met scholen, schoolbesturen en samenwerkingsverbanden om daaraan te werken. Het beleid van de gemeente is inclusief. Dat betekent dat we ons middels werksessies en themabijeenkomsten een visie op inclusie in het onderwijs eigen zullen maken en op grond daarvan zullen optrekken met anderen in beleidsvorming en support aan inwoners (Woerden Wijzer/Regionaal bureau leerplicht). Ook gaan we in het kader van de ontwikkeling van de onderwijsagenda graag in gesprek met onderwijs en inwoners om hier verder handen en voeten aan te geven.

Inclusie & Support

Sommige mensen hebben meer uitdagingen te verstouwen in hun leven dan anderen. Maar wij gaan ervan uit dat een leven midden in de samenleving op basis van je eigen interesses en talenten altijd mogelijk is. Misschien niet meteen, maar wel op de langere termijn. Mensen die gebruik maken van de persoonsgericht aanpak (PGA) in Woerden en de dorpen hebben meerdere keren met politie en andere instanties te maken gehad. Gebruik maken van de persoonsgerichte aanpak is niet vrijwillig. Werken aan een rijk leven midden in de samenleving op basis van eigen interesses en talenten is dat wel. Met de pilot 'Inclusie & Support gaan we precies dat doen.

Waar droom jij van? Droom je van een baan in de bouw? Zou je met je eigen hond door de natuur willen struinen? Of wil je graag een muziekinstrument leren bespelen? Zou je graag in een eigen huis willen wonen of een studie willen doen? Of weet je het nog niet precies maar zou je er wel achter willen komen? In een rijk leven trekken we samen op om een leven vorm te geven op basis van je interesses en talenten. Gaandeweg leren we van elkaar hoe we dat het beste kunnen bereiken. In een rijk leven trek je op met de mensen van wie de

persoon wil dat ze betrokken zijn. Of dat nu vrienden of familie zijn, collega's, oude burens. Professionele ondersteuners, bijvoorbeeld van de betrokken 2^e lijns zorgorganisatie of van Woerden Wijzer zullen ook betrokken zijn. Zij leren van het proces zodat er in de toekomst meer mensen profijt van zullen hebben.

Binnen de PGA pilot zullen minimaal twee mensen starten met een rijk leven. De betrokken professionals (PGA, Woerden Wijzer, 2^e lijns zorgorganisaties) leren van het proces en volgen een training om ook zelfstandig te kunnen vormgeven aan het proces. Daarnaast zullen de ervaringen worden ingezet in de vormgeving aan het beleid rond casemanagement.

De inclusieve buurt

De pilot 'De inclusieve buurt' krijgt vorm binnen het gebiedsgericht werken. Samen met Welzijn Woerden en het jongerenwerk organiseren we masterclasses om in Woerden kennis en ervaring op te doen over inclusieve wijkontwikkeling. De opgedane inzichten passen we direct toe in de begeleiding van inwonersinitiatieven, de multifunctionele accommodaties en in de projecten waar we mee bezig zijn: o.a. het jongerenwerk, de ontwikkeling van het wijkcentrum Molenvliet, het dorps huis Harmelen en het Speelbos. Ook zet het team 'Gebiedsgericht werken' haar kennis in als ambassadeur en specialist op het gebied van inclusie en duurzaamheid in de overige opgaveteams. Is het beleid dat daar gevormd wordt ook echt inclusief? Een aantal van de masterclasses zijn ook toegankelijk voor andere inwoners en professionals uit Woerden en de dorpen, bijvoorbeeld uit de wijk & dorpsplatforms.

Politiek, communicatie & dienstverlening

Tot slot werken we in 'Iedereen doet mee!' aan de toegankelijkheid van dienstverlening, communicatie en politiek van de eigen organisatie. Hoe wordt je te woord gestaan als je het gemeentehuis binnenkomt? Hoe draagt de communicatie van het stadhuis bij aan een samenleving waarin iedereen mee kan doen? Vanaf 1 januari 2019 treedt er een wetswijziging in werking zodat 100 procent van de stemlokalen toegankelijk is voor mensen met een lichamelijke beperking. Kan iedereen stemmen en politieke functies bekleden die aansluiten bij zijn of haar interesses en talenten? Webtoegankelijkheid betekent: het Web toegankelijk maken voor iedereen, inclusief ouderen en mensen met een beperking. Daarom is digitale toegankelijkheid belangrijk, én verplicht voor de (semi-)overheid. Tijdens 'Iedereen doet mee!' maken we een inventarisatie van de huidige stand van zaken en voeren we de nodige kleine verbeteringen door.

'Iedereen doet mee!' als veranderproces

Het doel is dat 'Iedereen doet mee!' in het DNA van samenleving en gemeente gaat zitten. Dat is een veranderproces. Het belangrijkste element van het veranderproces van 'Iedereen doet mee!' is het creëren van gezamenlijke praktijken. Dat is niet alleen de meest directe manier om aan een samenleving te werken waarin iedereen mee kan doen. Ook leren de meeste mensen door te doen. Al doende doe je ervaring op die je ook in andere praktijken kunt inzetten. Naast het doen (de pilotlijn) zijn er nog twee andere elementen in het veranderproces. De bestuurlijke lijn en de lijn van de randvoorwaarden in organisatie en samenleving:

- **De pilots:** Inwoners, clubs & verenigingen, bedrijven, organisaties van zorg & welzijn, scholen en buurtinitiatieven creëren goede voorbeelden in de pilots. Gezamenlijk

leren we hiervan tijdens de inspiratiebijeenkomsten. Op basis van het geleerde ontwikkelen we een handreiking voor andere inwoners en organisaties die aan de slag willen. Ook maken we op basis daarvan een toekomstplan, zodat 'Iedereen doet mee!' verder landt in organisatie en samenleving.

- **De bestuurlijke lijn:** Gedurende 'Iedereen doet mee!' kan het zijn dat je het proces wilt versnellen door een en ander vast te leggen in afspraken. Zodra we zien dat dit een meerwaarde kan opleveren voor inwoners, organisaties en samenleving zullen we hier gebruik van maken.
- **Randvoorwaarden in organisatie en samenleving:** Tijdens 'Iedereen doet mee!' doen initiatiefnemers allerlei interessante ervaringen op. Een deel van deze ervaringen betreffen vragen en knelpunten die niet zo gemakkelijk op te lossen zijn. Bijvoorbeeld omdat ze te maken hebben met wet- en regelgeving. Of met een wijze van samenwerken binnen een organisatie. In 'Iedereen doet mee!' verzamelen we deze vragen en knelpunten (micro, meso, macro niveau) en ondernemen we gericht actie om ze het hoofd te bieden.

'Iedereen doet mee!' organiseren

Inwoners, organisaties en mensen van het gemeentehuis werken samen aan deze deelprojecten (opgavegestuurd werken). De deelprojecten vinden hun plek binnen de bestaande opgaveteams op het stadhuis. Daarnaast is er ook een overstijgend opgaveteam 'Iedereen doet mee!' en een werkgroep 'Iedereen doet mee!' Beide, maar vooral de werkgroep bestaan uit een afspiegeling van de samenleving: een grote diversiteit aan inwoners en maatschappelijke partners, waaronder mensen met een beperking. Het algemene opgaveteam jaagt de deelprojecten aan. De werkgroep 'Iedereen doet mee!' leert op overstijgend niveau (randvoorwaarden organisatie & samenleving) en houdt het project scherp. Onder andere door zicht te houden op het maatschappelijk effect door middel van door de werkgroep opgestelde 'succes bepalende factoren': wat zien we in de samenleving gebeuren als het maatschappelijk effect is bereikt? De werkgroep komt zes keer per jaar bij

elkaar en ontwikkelt zich in de toekomst als initiërend en adviserend orgaan voor beleidsvorming en inclusieve praktijken.

Ontwikkeling Werkgroep 'Iedereen doet mee!' 2019 - 2020

De werkgroep 'Iedereen doet mee!' bestaat uit een grote diversiteit aan inwoners, scholen, clubs & verenigingen, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Het inwonersinitiatief Inclusie Woerden is goed vertegenwoordigd. In 2018-2019 doet de werkgroep kennis en inspiratie op over hoe je kunt werken aan een samenleving waarin iedereen kan meedoen. Niet alleen door inhoudelijke gedachtewisselingen en workshops, maar ook door gericht actie te ondernemen om de juiste randvoorwaarden in samenleving en organisaties te scheppen. In de loop van 2019-2020 ontwikkelt de werkgroep 'Iedereen doet mee!' zich als een actiegericht en adviserend orgaan in de gemeente. Initiatieven in de samenleving kunnen bij de werkgroep terecht voor inhoudelijke expertise en meedenken. Beleidsmakers winnen bij de werkgroep advies in over het versterken van het inclusieve karakter van het beleid. Daarnaast neemt de werkgroep zelf initiatieven gericht op een inclusieve samenleving. En heeft zij samen met anderen van de gemeente de (wettelijke) verantwoordelijkheid om na 2020 periodiek een nieuwe routekaart (lokale inclusie agenda) op te stellen. Met speerpunten die voortbouwen op wat in de vorige periode is bereikt. De werkgroep valt onder de verantwoordelijkheid van de portefeuillehouder 'Iedereen doet mee!' en heeft ambtelijke ondersteuning. In de loop van 2019 zoeken we naar de best mogelijke organisatorische bedding voor de werkgroep 'Iedereen doet mee!'

Wat doen we met de overige speerpunten op de routekaart?

Met deze aanpak ondernemen we actie op bijna alle speerpunten van de routekaart Woerden Inclusief. Maar je zult zien, dat een aantal speerpunten nog niet opgenomen zijn in dit plan van aanpak. Deze staan in de planning voor 2020 - 2024. Dit is naar aanleiding van het coalitieakkoord van de gemeenteraad 2018 – 2022. Vanuit de visie van het nieuwe coalitieakkoord blijven alle speerpunten van de routekaart op de agenda. Deze zijn immers met inwoners en organisaties geformuleerd. Wel leggen we het tempo lager en leggen we voor de eerste twee jaar op een aantal punten het initiatief bij de samenleving. Dit betreft onder andere de pilots inclusie in support in 1^e en 2^e lijns zorgorganisaties en de pilots in het basis- en voortgezet onderwijs. Het kan zijn dat deze speerpunten de komende twee jaar al wel uitgevoerd worden, maar dan op initiatief van onderwijs of organisaties van zorg & welzijn, en met gebruik van beschikbare middelen.

Voor de speerpunten die in 2020 nog niet uitgevoerd zijn, maakt de werkgroep 'Iedereen doet mee!' een plan om ze alsnog uit te voeren. Of om, mocht het speerpunt niet meer nodig zijn omdat de ontwikkelingen ons hebben ingehaald, samen met inwoners en organisaties in lijn met dat speerpunt een goede en logische vervolgstap te plannen.

Routekaart Woerden Inclusief Planning 2018 - 2020 Planning 2020 - 2024 **Speerpunten vastgesteld in 2017**

Inclusie in het onderwijs		
Van gedachten wisselen	X	
Pilots inclusie in het onderwijs	Mogelijk, op initiatief van het onderwijs.	X
Talentonderwijs		X

Individuele schoolcarrières		X
De inclusieve arbeidsmarkt		
Pilot Inclusieve werkvloer	X	
Pilot Op weg naar een baan!	Deels, zie doelenboom werk & inkomen.	X
Maak werk van betaald werk	Deels, zie doelenboom werk & inkomen.	
Stages jongeren met/zonder migrantenachtergrond	Verbinding leggen met Woerdens Techniek Talent	
Cultuur, vrije tijd & sport		
Vuurtjes aanwakkeren en breed kennismaken	X	
Inclusieve Initiatieven	X	
Support	X	
Zorg & Welzijn voor vrije tijd	X	
De inclusieve buurt		
Inclusieve buurtinitiatieven	X	
Creatieve broedplaatsen	Multifunctionele accommodaties	
Inclusief ontwerp	X	
Jongeren	Buurtwerk	
Thuis & Welzijn		
Woonprojecten gericht op diversiteit	Via inclusief ontwerp en opgaveteam Wonen&Leefomgeving (zie doelenboom W&L)	
Reizen & Mobiliteit		
Je op gelijke voet met anderen verplaatsen	Deels, via regionaal beleid alternatief OV	
Vriendschappen & Relaties		
Ondersteun mensen contacten op te doen		X
Belemmeringen voor contacten opheffen	Deels door inzet op regulier, workshops Woerden Wijzer/RBL	
Zeggenschap & support		
Pilot inclusie & support	Deels: PGA pilot. Uitbreiding op initiatief van 1 ^e en 2 ^e lijns ondersteuning.	X
Daar ondersteunen waar de mensen zijn	Zo mogelijk via casemanagement	X
Mensen ondersteunen in hun eigen huis te wonen	Zo mogelijk via casemanagement	X
Onveilige situaties oplossen	Signaleren	
Gezondheid & Veiligheid		

Uitgankelijkheid	Sportaccommodaties gecheckt, meenemen in inclusief ontwerp	
Levensvisie & Cultuur		
Samenleving diversiteitsproof	Gebiedsgericht werken	
Invloed uitoefenen	Gebiedsgericht werken	
Structuren die ontmoeting bevorderen	Deels via multifunctionele accommodaties.	
Politiek & Het openbare leven		
Overbrug de kloof tussen inwoners, bestuur, politiek, ambtenaren	Deels via gebiedsgericht werken	
Lerend organiseren & veranderen		
Gebruik maken van creativiteit & cultuur	Zo mogelijk	
Leren van cocreatieve projecten	X	